

Vilniaus vertybinių popierių birža

VP įtraukimas į sąrašus ir išbraukimas iš jų

Nuosavybės vertybiniai popieriai

Per 2007 m. pirmą pusmetį į Vilniaus vertybinių popierių biržos (VVPB) Oficialųjį prekybos sąrašą, pasibaigus viešam akcijų siūlymui, įtrauktos AB “City Service” akcijos. AB “Rytų skirstomieji tinklai” akcijos iš Papildomojo prekybos sąrašo perkeltos į Oficialųjį prekybos sąrašą. Iš viso per 2007 m. pirmą pusmetį į Oficialųjį prekybos sąrašą įtrauktos vienos bendrovės akcijos ir iš Papildomojo sąrašo į Oficialųjį perkeltos taip pat vienos bendrovės akcijos.

Iš Papildomojo prekybos sąrašo išbraukta AB “DFDS LISCO”, atsižvelgiant į emitento prašymą, kurį VVPB priėmė dar 2005 m., tačiau smulkiesiems akcininkams jį apskundus, sprendimo vykdymas buvo atidėtas ir išbraukimo procedūra laikinai sustabdyta. Balandžio mėn., teismui savo nutartimi atmetus skundą, įsigaliojo VVPB sprendimas ir emitento akcijos buvo išbrauktos iš Papildomojo prekybos sąrašo.

Iš viso pasibaigus 2007 m. pirmajam pusmečiui, VVPB prekybos sąrašuose buvo 42 (2006 I pusmečio pabaigoje 43) bendrovės, iš jų – 13 (8) Oficialiajame prekybos sąrašė ir 29 (35) Papildomajame prekybos sąrašė.

Igyvendinant Europos sąjungos Finansinių priemonių rinkų direktyvą, vasario mėn. priimtas naujas Finansinių priemonių rinkų įstatymas, sukūręs palankias teisinės prielaidas Alternatyvios rinkos First North sukūrimui. Bendradarbiaujant su kitomis Baltijos šalimis pradėtas Alternatyvios rinkos įkūrimo projektas.

Skolos VP

Iš viso 2007 m. pirmajame pusmetyje į skolos vertybinių popierių sąrašą įtrauktos 7 (8) naujos obligacijų emisijos: 4 (5) emisijas išleido Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 3 (3) - komerciniai bankai ir įmonės. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybė išleido 10 (10) anksčiau išleistų skolos vertybinių popierių emisijų papildymų. Iš viso pusmečio pabaigoje sąrašė buvo 29 (34) obligacijų emisijos. Pusmečio pabaigoje skolos vertybinių popierių bendra nominali vertė siekė 982 (1.109) mln. EUR.

Stebimojo statusas

Siekiant atkreipti investuotojų dėmesį į su emitento veikla ir jo akcijomis susijusias svarbias aplinkybes, emitentui laikinai gali būti suteikiamas stebimojo statusas. Stebimojo statuso suteikimo tvarką reglamentuoja VVPB Prekybos taisyklės. Paprastai stebimojo statusas suteikiamas tam tikram laikotarpiui.

Per ataskaitinį laikotarpį stebimojo statusas suteiktas dviem emitentams. AB “Alytaus tekstilė” stebimojo statusas suteiktas dėl to, kad Vyriausybei svarstant tolimesnę bendrovės veiklos perspektyvą, vienu iš galimų scenarijų pasiūlytas įmonės privatizavimas. Vėliau, Vyriausybei paskelbus apie priimtą nutarimą privatizuoti bendrovę, bendrovei stebimojo statusas pratęstas. AB “Mažeikių nafta” stebimojo statusas suteiktas vienam iš pagrindinių akcininkų paskelbus apie privalomą akcijų pardavimą.

Akciniai įvykiai, nuosavų akcijų įsigijimas/perleidimas

Iš viso per 2007 pirmą pusmetį išleistos 4 (6) akcijų emisijos. AB DnB NORD bankas ir AB “Snaigė” išleido 2 papildomais įnašais apmokamas akcijų emisijas. AB “Šiaulių bankas” išleido akcijų emisiją, didindamas įstatinį kapitalą iš nuosavų lėšų. AB bankas Snoras, išleido naują akcijų emisiją iš nuosavų lėšų ir siekdamas padidinti akcijų likvidumą kartu sumažino akcijų nominalią

vertę. Kiek vėliau AB bankas "Snoras" prijungdamas anksčiau nelistinguotą akcijų emisiją padidino prekybos sąrašuose esančių akcijų skaičių.

Pagrindiniams akcininkams įsigijus daugiau nei 40% AB bankas "Snoras" akcijų ir balsų, paskelbtas privalomas oficialus pasiūlymas supirkti AB bankas Snoras akcijas.

AB "Mažeikių nafta" įstatinis kapitalas padidėjo, prijungus anksčiau listinguotą bendrovę AB "Mažeikių elektrinė".

Vienas iš pagrindinių AB "Stumbras" akcininkų viešai pasiūlė investuotojams įsigyti 5% įmonės akcijų.

AB "Rokiškio sūris", siekdamas palaikyti ir didinti savo akcijų kainą akcininkų susirinkime priėmė nutarimą oficialaus pasiūlymo būdu įsigyti iki 7,8% išleistų akcijų. Įgyvendindamas nutarimą AB "Rokiškio sūris" VVPB pateikė pavidimą vykdyti oficialų pasiūlymą.

Perėmimai

Įvykių nebuvo.

Biržos pranešimai, pranešimai dėl akcininkų pasikeitimo

Informuodama apie vertybinių popierių listingavimą ar delistingavimą VVPB paskelbė 16 pranešimų lietuvių ir anglų kalbomis.

Pranešimai, informuojantys apie artimiausios savaitės įvykius, paskelbti 23 kartus.

Atskleidžiant informaciją apie esminius akcininkų pasikeitimus, per biržos informacinę sistemą paskelbta 20 pranešimų.

Emitentų ir biržos narių Prekybos taisyklių pažeidimai

VVPB Prekybos taisyklės nustato, kad tais atvejais kai emitentas numato ar realiai paaiškėja, kad jo anksčiau paskelbtos veiklos rezultatų prognozės skirsis daugiau nei 10%, emitentas privalo nedelsdamas patikslinti prognozę ir paaiškinti prognozės ar realaus rezultato nukrypimo nuo prognozės priežastis VVPB. Dėl šio reikalavimo nevykdymo VVPB pareikalavo 5 įmonių nedelsiant pateikti informaciją apie pasikeitusias veiklos prognozes ar realaus rezultato nukrypimo nuo prognozės priežastis.

VVPB raštu pareiškė vieną pastabą bendrovei dėl to, kad spaudoje informacija apie bendrovės finansų plano vykdymą buvo paskelbta anksčiau nei ji buvo paskelbta per VVPB informacijos atskleidimo sistemą. Taip pat pareikalauta informaciją nedelsiant paskelbti per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

VVPB Prekybos taisyklės nustato, kad pilną finansinę atskaitomybę įmonė privalo atskleisti per VVPB informacinę sistemą likus ne mažiau 10 dienų iki eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Dėl šio reikalavimo nepaisymo VVPB pareiškė pastabą vienai įmonei.

Vienai bendrovei pastaba pareikšta dėl to, kad ji nedelsiant nepakomentavo informacijos, paskelbtos per informacijos agentūrą, apie tai, kad bendrovė patyrė 90 mln. Lt nuostolį per 2007 m. I ketvirtį. VVPB taisyklės numato, kad emitentas privalo pakomentuoti esminę informaciją, kurią skleidžia apie emitentą kiti asmenys, nepriklausomai nuo to ar ji būtų teisinga ar neteisinga, jei ji gali turėti įtakos jo vertybinių popierių kainai ir dar nėra paskelbta per Biržos informacinę sistemą.

VVPB Prekybos taisyklės nustato, kad biržos narys, teikdamas pavedimą privalo nurodyti kliento identifikavimo kodą. Dėl šio reikalavimo nesilaikymo VVPB pastabą 2 biržos nariams pareiškė 2 kartus.

Pastabos dėl minimalių kontraktinių ir paketų sandorių dydžių reikalavimų nesilaikymo biržos nariams pareiškė 3 kartus.

Dėl to, kad biržos nariai pažeisdami Prekybos taisyklių reikalavimus neužtikrino pakankamo vertybinių popierių ir (arba) lėšų kiekio atsiskaitymams už sudarytus sandorius, baudos buvo skirtos 5 kartus.

Prekybos VP sustabdymai

Akcinių bendrovių įstatymas apibrėžia asmenis, kuriems skiriamos akcijos, išleidžiamos iš bendrovės lėšų. Taip pat įstatymas nustato ir akcininkus, turinčius pirmumo teisę įsigyti naujai išleidžiamų bendrovės akcijų, apmokant papildomais įnašais. Abiem atvejais ši diena yra visuotino akcininkų susirinkimo diena. Įgyvendinama ši įstatymo reikalavimą birža stabdo prekybą trečią dieną prieš akcininkų susirinkimą. Tokiu būdu užtikrinamas stabilus akcininkų sąrašas susirinkimo dieną. Dėl šios priežasties prekyba buvo sustabdyta 8 kartus.

VVPB Prekybos taisyklės nustato, kad prekyba vertybiniais popieriais gali būti sustabdoma, jeigu įmonė neatitinka jai keliamų reikalavimų arba to reikalauja priežiūros institucija, arba įmonė nesilaiko taisyklių reikalavimų ar nevykdo jam nustatytų pareigų.

Iš viso prekyba vertybiniais popieriais buvo sustabdyta 46 kartus. Daugiausia prekyba, 37 kartus, buvo stabdyta eilinių akcininkų susirinkimų dieną iki sprendimų paskelbimo, sudarant vienodas sąlygas visiems investuotojams susipažinti su susirinkimo sprendimais.

Įmonės prašymu dėl informacijos galinčios turėti įtakos akcijų kainai paskelbimo, prekyba sustabdyta 1 kartą.

Galimi pasinaudojimo vidine informacija ar manipuliavimo kaina atvejai, perduoti VPK

Konsultacijos dėl galimo manipuliavimo kaina ar pasinaudojimo viešai neatskleista informacija su VPK vyksta nuolatos. Informacija apie pastebėtus neįprastus prekybos atvejus nedelsiant perduodama VPK. Per pirmą pusmetį iš viso perduoti 6 galimo manipuliavimo kaina atvejai.

Vienu atveju manipuliavimas rinkos kaina įtartas dėl to, kad biržos narys teikė pavedimus prekybos sesijos uždarymo aukcionui tokiu būdu, kad tai įtakojo žymius kainų svyravimus.

4 galimo manipuliavimo atvejai pasireiškė tuo, kad biržos nario klientų apyvartos sudarė žymią dienos prekybos apyvartos dalį ir ženkliai paveikė akcijų rinkos kainą. Vėliau akcijų rinkos kainos grįžo prie įprastų dydžių.

Vienu atveju biržos narys teikė pavedimus pirkti ir parduoti akcijas tokiu būdu ir tvarka, kad sudarytame sandoryje pirkėjas ir pardavėjas buvo tas pats klientas. Vienu atveju biržos nario automatinio pavedimų perdavimo sistema neužtikrino pakankamos pavedimų kontrolės ir klientas, teikęs pavedimus internetu galėjo sudaryti sandorį pats su savimi. VVPB pareiškė pastabą biržos nariui bei pareikalavo užtikrinti nuolatinę pavedimų kontrolę.

Švietimas

VVPB įvairiais klausimais nuolatos konsultuoja įmonių vadovus bei asmenis atsakingus dėl esminės informacijos atskleidimo. Atskirais atvejais susitikimuose su emitentų vadovais akcentuojama informacijos, galinčios turėti įtakos akcijų kainai, svarba bei atskleidimo ypatumai.

Seminare įmonių vadovams apžvelgtos Įmonių valdymo kodekso rekomendacijos, supažindinta kaip ir kokia tvarka įmonės turi atskleisti informaciją apie tai kaip jos laikosi šių rekomendacijų.

Propaguojant kuriamą alternatyvią rinką, VVPB organizavo seminarą Alternatyvios rinkos patarėjams bei parengė medžiagą konferencijoje šiais klausimais.

Priežiūros departamentas parengė metodinę medžiagą ir testavimo klausimus bei apmokė naujus finansų maklerius, siekiančius įgyti teisę prekiauti SAXESS prekybos sistemoje.

Įmonių valdymo kodeksas

Įmonių valdymo kodeksas priimtas 2006 m. Šias metais pirmą kartą įmonės savo metiniuose pranešimuose turėjo atskleisti kaip jos laikosi šio kodekso rekomendacijų.

Prekybą reglamentuojantys teisės aktai

Pirmąjį šių metų pusmetį Rinkos priežiūros departamento veikla koncentravosi ties keletu svarbiausių veiklos sričių. Vienas iš svarbiausių tikslų parengti Prekybos taisyklių pakeitimus, sudarančius prielaidas Rinkos priežiūros komiteto įkūrimui VVPB. Tuo pačiu metu konsultuotasi su OMX biržomis dėl prekybos priežiūros sistemos SMARTS įdiegimo Baltijos biržose.